

Op zoek naar een witte raaf

Bescheiden revival van de populier, maar het assortiment blijft flinterdun

Populus canescens 'Schubu' (foto met dank Boomkwekerij Udenhout).

Sven de Vries van Alterra: "Je ontkomt bij een pionierplant als de populier niet aan het feit dat de wortels ervan de beste plekjes opzoeken vlak onder het asfalt. Je ontkomt ook niet aan het feit dat de betere en meest gezonde klonen ook vaak de betere groeiers zijn. Het idee dat er dus populierenklonen zijn die volkomen voorbij gaan aan de bekende nadelen van de populier is daarom een illusie. Wel zijn er aantal soorten aan te wijzen die duidelijk beter scoren op eigenschappen die boombeheerders belangrijk vinden. Daarbij moet je denken aan aspecten als sierwaarde, het al of niet vermeerderen op eigen wortel, een brede toepasbaarheid in stad en landschap, het aspect takkigheid en stambreuk."

Collega-onderzoeker Jitze Kopinga van Alterra: "Wat veel mensen niet weten, is dat je ook op het gebied van cultuurtechniek ook het nodige kunt doen. Je kunt de groeiomstandigheden zo inrichten dat het voor een boom minder interessant is om onder het asfalt te groeien. Het opdrukken van asfalt kun je daarmee voor een

In de hoogtijaren van de populier in de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw werden ieder jaar minimaal 700.000 populierenstekken uitgegeven met een N.A.K.-B certificaat. Die tijden liggen ver achter ons. Hoewel het lijkt dat de populier aan een kleine bescheiden revival bezig is. Welke cultuurvariëteiten van de populier zou een boombeheerder in ogenschouw kunnen nemen voor aanplant in de openbare ruimte? Het vakblad voor boomverzorging vraagt rond.

Auteur: Hein van Iersel

Populus simonii 'Fastigiata' (Foto dank aan www.plantkundig.info).

deel ondervangen." Sven de Vries: "De soorten die wij zouden selecteren voor gebruik in de openbare ruimte kenmerken zich voornamelijk door wat dunnere takken en een relatief smalle kroon. Een boom met een zware takkenkroon is lastiger te onderhouden. Daarnaast speelt het veiligheidsaspect."

Unaniem

De Vries en Kopinga noemen met naam en toenaam vier cultuurvariëteiten van de populier waar we naar zouden moeten kijken. Dit zijn achtereenvolgens: *Populus x canadensis* 'Koster', *Populus canescens* 'Schubu', *Populus nigra* 'Vereecken' en tenslotte *Populus simonii* 'Fastigiata'. Het aardige is dat populierenspecialist Tinus van der Bruggen van Boomkwekerij Udenhout, onafhankelijk van Kopinga en de Vries, bijna dezelfde lijst oplepelt. Alleen *simonii* 'Fastigiata' ontbreekt bij van der Bruggen. In plaats daarvan suggereert hij *Populus* 'Astria' en *Populus nigra* 'Brandaris'. Ook boomverzorger Jaap Smit van ISS landscaping toont zich op zijn weblog plantkundig.info een voorstander van de *simonii* 'Fastigiata'. Jaap Smit: "Zomer en winter is de *simonii* 'Fastigiata' een lust voor het oog. Deze populier heeft een wat kleiner blaadje. De afhangende takken zorgen altijd voor beweging. Mooi!"

Revival

Van der Bruggen: "Wij zien bij Udenhout op dit moment een bescheiden revival van de populier. De laatste jaren is het aantal populieren dat wij jaarlijks verkopen met meer dan 200 procent gestegen. Nog steeds een fractie van wat we ooit verkochten, maar toch. Op dit moment zijn we nog met vier kwekers die de populieren nog serieus aanpakken. Naast ons zijn dat Hendrickx uit Moerstraten, Ton van de Oever uit Haren en de Dryaden uit Lelystad. Kweker Jan Hendrickx bevestigt grotendeels het beeld van van der Bruggen, maar is ook iets voorzichtiger: "Ik ben een beetje populierengek en daarom willen we deze bomen graag blijven kweken, maar een aantal jaren geleden had ik meer dan 50 variëteiten in de kwekerij staan en nu zijn er dat minder dan tien."

Gespecialiseerde kwekers van populieren

Boomkwekerij Udenhout, Tel 013 511 7500
Dryaden Lelystad, Tel 0320 22 3556
J. Hendrickx, Tel 0162 30 4616
Ton van de Oever, Tel 0411 62 1771

Populus x canadensis 'Koster'

Uitgegeven in 1988. 'Koster' heeft een rechte, ronde stam. Jonge bomen hebben in het algemeen een gesloten, breed-piramidale kroon. Takken vrij dun. Het blad is relatief klein. Sommige exemplaren vertonen een gevorkte stam. Vertoont een goede groei, beter tot beduidend beter dan 'Robusta'. Loopt laat uit, eind april tot midden mei. Het jonge blad is lichtgroen. Goede weerstand tegen wind, roest en kanker en redelijk resistent tegen Marssonina. Geen bezwaar tegen aanplant in de buurt van lariks gezien de goede resistentie tegen roest. Vanwege de goede weerstand tegen wind vormt aanplant in de kustgebieden al evenmin een bezwaar.

Populus x canescens 'Schubu'

Goed groeiende Duitse selectie met een breed opgaande kroon. Bladeren lijken op die van *Populus tremula*. Is nog in kleine aantallen in productie. Behoeft weinig snoei. Nadeel: wortelopslag.

Populus nigra 'Vereecken'

Boom met rechte stam en een smalle kroon, welke echter breder is dan die van *Populus nigra* 'Italica'. De groei is redelijk. Gevoelig voor roest, iets minder gevoelig voor Marssonina en late wintervorst. Weinig vatbaar voor kanker en schorsbrand. Niet windgevoelig. Hij is onder andere geschikt voor laanbeplanting. Wordt in de fruitteeltgebieden van Zeeland veel gebruikt voor zware windsingels rond de fruitgaarden.

Populus 'Astria'

Een kruising van een tetraploide *Populus tremula* en een diploide *Populus tremuloides*. Boom met een donkerbruin olijfgroene, kaarsrechte stam. Kroon middelbreed. Wordt op eigen wortel vermeerderd door weefselcultuur.

Populus nigra 'Brandaris'

Hybride van een Nederlandse en Italiaanse *Populus nigra*. Jonge bomen hebben een rechte stam en een vrij smalle kroon. Geschikt voor landschappelijke (weg)beplantingen. Ook in het kustgebied doorgaans goed groeiend.

Populus simonii 'Fastigiata'

Een balsempopulier die in zijn jeugd tamelijk smal groeit, maar later een breed opgaande boom wordt met karakteristiek golvende, omhoog strevende takken. Is geschikt voor parken, plantsoenen en grotere tuinen. Het blad is donkergroen en omgekeerd eivormig. De boom is tweehuizig en gevoelig voor kanker en bladvlekkenziekte. Hoogte 10 tot 15 meter. Enigszins kankergevoelig, wortelt oppervlakkig en kan verharding opdrukken.

Blad van *simonii* 'Fastigiata', omgekeerd eivormig.

Jitze Koppinga, Alterra

Sven de Vries, Alterra

Tinus van der Bruggen